

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Τίτλος Ερευνητικού Έργου: Η στάση της αναδυόμενης εξαιτίας της κρίσης διασποράς απέναντι στην Ελλάδα

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η: Ρεβέκκα Παιδή

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: CR.E.DI.T.T.GR

Επιστημονική Περιοχή: Κοινωνικές Επιστήμες

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Συνεργαζόμενος Φορέας: -

**Ιστοσελίδα προβολής του Έργου
(αν υφίσταται): <https://credittgr.uom.gr/>**

Ποσό Χρηματοδότησης: 91.000 €

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 26 μήνες

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Στόχος μας είναι να διερευνήσουμε κατά πόσον η αναδυόμενη εξαιτίας της κρίσης διασπορά μπορεί να αποτελέσει συντελεστή ισχύος για την Ελλάδα. Με βάση προηγούμενες έρευνες στις επιστημονικές περιοχές των Διεθνών Σχέσεων και της Μετανάστευσης θέτουμε τους ακόλουθους ερευνητικούς στόχους: Να διερευνήσουμε κατά πόσο οι Έλληνες μετανάστες συμβάλλουν ή έχουν την πρόθεση να συμβάλλουν στην ελληνική οικονομία μέσω εμβασμάτων, και αν ναι, να εξετάσουμε σε ποια κατεύθυνση πηγαίνουν τα χρήματά τους: προς κατανάλωση ή για επενδύσεις. Να διερευνήσουμε κατά πόσο και υπό ποιες συνθήκες οι Έλληνες μετανάστες είναι πρόθυμοι να επιστρέψουν στην Ελλάδα και να συνεισφέρουν με την τεχνογνωσία που αποκτήθηκε στο εξωτερικό στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα. Να διερευνήσουμε εάν οι Έλληνες μετανάστες είναι πρόθυμοι να προωθήσουν τα συμφέροντα και την εικόνα της Ελλάδας στο εξωτερικό. Να διερευνήσουμε ποιες πολιτικές θα ήταν κατάλληλες για να μπορέσει η Ελλάδα να αξιοποιήσει το πολύτιμο κεφάλαιο της αναδυόμενης εξαιτίας της κρίσης διασποράς. Θα εκπληρώσουμε τους ερευνητικούς στόχους μας, διεξάγοντας έρευνα που θα περιλαμβάνει τους Έλληνες μετανάστες που έφυγαν από την Ελλάδα κατά τη διάρκεια της κρίσης ή που ανέβαλλαν την επιστροφή τους στην Ελλάδα εξαιτίας της. Το δείγμα μας θα περιλαμβάνει άνδρες και γυναίκες Έλληνες μετανάστες που σήμερα κατοικούν στις χώρες κύριους προορισμούς των Ελλήνων μεταναστών. Θα συλλέξουμε τα δεδομένα μας μέσω ομάδων εστίασης και ημιδομημένων ερωτηματολογίων αυτοαναφοράς με ερωτήσεις σχετικές με τους ερευνητικούς στόχους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Η διεπιστημονική μας έρευνα ανταποκρίνεται σ' ένα ζήτημα που απασχολεί την ελληνική κοινωνία από την αρχή της οικονομικής κρίσης. Ωστόσο συζητήθηκε και μελετήθηκε κυρίως από τη σκοπιά της «διαρροής εγκεφάλων». Ως εκ τούτου, η προστιθέμενη αξία της έρευνας μας έγκειται στην καινοτομία της και στην αξιολόγηση των δυνατοτήτων της αναδυόμενης διασποράς να καταστεί πηγή ισχύος για τη χώρα μας, στην παροχή νέων δεδομένων και εναλλακτικών ιδεών για μια νέα εθνική στρατηγική για τη διασπορά.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Η ερευνητική μας πρόταση είναι καινοτόμος καθώς είναι μια νέα προσέγγιση στο φαινόμενο της μετανάστευσης εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, η οποία συζητήθηκε κυρίως στο πλαίσιο της «διαρροής εγκεφάλων». Επιπλέον, η έρευνα για την πρόσφατη οικονομική κρίση και τη μετανάστευση διεξαγόταν κυρίως από οικονομολόγους, κοινωνικούς ανθρωπολόγους και κοινωνιολόγους. Για πρώτη φορά, τουλάχιστον στην περίπτωση της Ελλάδας, επιχειρείται μια διεπιστημονική προσέγγιση, που συγκεντρώνει γνώσεις από τις Επιστήμες της Μετανάστευσης και των Διεθνών Σχέσεων. Επιπλέον, πρέπει να προσθέσουμε ότι από τη σκοπιά των Διεθνών Σχέσεων, στο παρελθόν, ο Παπασωτηρίου (2000) έχει συζητήσει το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η διασπορά στη μεγάλη στρατηγική ενός κράτους και έκανε μια σειρά από ενδιαφέρουσες προτάσεις σχετικά με την ελληνική υπόθεση. Ωστόσο, αυτή ήταν μια διαφορετική εποχή. Η κρίση έχει επηρεάσει τις δυνατότητες του ελληνικού κράτους και τις πολιτικές της για τη διασπορά. Επιπλέον, οι μετανάστες αυτού του νέου κύματος μετανάστευσης έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά από αυτά των παλαιότερων κυμάτων (Mavrodí & Moutselos, 2017). Νέες συνθήκες όπως η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση ή η πρόοδος στην τεχνολογία επικοινωνιών δημιουργούν ένα εντελώς διαφορετικό πλαίσιο δράσης. Ωστόσο, η μελέτη του παρέχει πολύτιμες πληροφορίες που πρόκειται να χρησιμοποιήσουμε στην έρευνά μας. Επιπλέον, εξετάζουμε τους μετανάστες όχι ως αντικείμενα των πολιτικών της διασποράς, αλλά ως υποκείμενα. Στόχος μας είναι να χαρτογραφήσουμε τις τάσεις της στάσης τους προς την Ελλάδα και να διατυπώσουμε σχετικές προτάσεις πολιτικής βάσει των ευρημάτων μας και σε συνεργασία με μέλη της ελληνικής διασποράς, οργανώσεων της διασποράς, ακαδημαϊκών και ειδικών σε θέματα διαμόρφωσης πολιτικής. Πιστεύουμε ότι δεν μπορούμε να διαμορφώσουμε νέες πολιτικές για την αναδυόμενη ελληνική διασπορά, χωρίς να λάβουμε υπόψη τις απόψεις των νέων Ελλήνων μεταναστών. Επομένως, η χαρτογράφηση των τάσεων τους προς την Ελλάδα και η συμμετοχή τους στη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής είναι ύψιστης σημασίας.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Η έρευνά μας θα συμβάλει:

- Στη βιβλιογραφία που εστιάζει στις συνέπειες της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα και στις κατάλληλες στρατηγικές για την ανάπτυξη της χώρας. Τα ευρήματά μας θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν περαιτέρω έρευνα σχετικά με το ρόλο που μπορεί, θα ή δεν θα παίξει η διασπορά στην ανάπτυξη της Ελλάδας στο μέλλον.
- Στη βιβλιογραφία των Διεθνών Σχέσεων των Μικρών Κρατών, ειδικά σε εκείνη που ασχολείται με τις συνέπειες της πρόσφατης οικονομικής κρίσης και τις στρατηγικές εξόδου της χώρας. Επιπλέον, η έρευνά μας θα μπορούσε να θέσει τις βάσεις για συγκριτικές μελέτες, συμπεριλαμβανομένων άλλων μικρών κρατών που αντιμετωπίζουν τις ίδιες δυσκολίες.
- Στη βιβλιογραφία της μετανάστευσης γενικά και ιδίως της μετανάστευσης εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, η οποία αυτή τη στιγμή αναπτύσσεται σε άλλες χώρες.

Επιπλέον, η έρευνά μας αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα, τη μετανάστευση της οικονομικής κρίσης, η οποία ανησυχεί ιδιαίτερα την ελληνική κοινωνία από την αρχή της κρίσης. Η προστιθέμενη αξία της έρευνάς μας έγκειται στην αξιολόγηση της δυνατότητας της αναδυόμενης διασποράς να αναδειχθεί σε συντελεστή ισχύος για τη χώρα, παρέχοντας νέα δεδομένα και εναλλακτικές ιδέες. Πιστεύουμε ότι η διερεύνηση, η ανάλυση και η χαρτογράφηση των τάσεων της στάσης που προκύπτει από τη διασπορά προς την Ελλάδα, έχει μεγάλη σημασία για την εφαρμογή μιας νέας στρατηγικής για τη διασπορά, καθώς οι περισσότερες πολιτικές και θεσμικά πλαίσια σχετικά με την ελληνική διασπορά διαμορφώθηκαν σε μια διαφορετική εποχή για μια διαφορετική γενιά μεταναστών που είχαν διαφορετικά επίπεδα εκπαίδευσης και δεξιοτήτων, άλλες συνήθειες και αντιλήψεις. Τα ευρήματά μας και οι προτάσεις πολιτικής μας μπορούν να ευαισθητοποιήσουν το κοινό και τις πολιτικές ελίτ, να έχουν αξία για τους ερευνητές, τους δημοσιογράφους, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και να συμβάλλουν στις δημόσιες συζητήσεις και στη διαμόρφωση νέων εθνικών πολιτικών προκειμένου η Ελλάδα να εκμεταλλευτεί το ανθρώπινο κεφάλαιο των Ελλήνων που εγκατέλειψε τη χώρα ή ανέβαλε την επιστροφή τους σε αυτήν, λόγω των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Η πραγματοποίηση του ερευνητικού έργου δεν θα ήταν εφικτή χωρίς τη χρηματοδότηση του ΕΛΙΔΕΚ. Θεωρούμε τη χρηματοδότηση πολύ σημαντική γιατί μέσα από αυτή αναδεικνύεται ο ρόλος που μπορεί να παίξει η έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες στη διαμόρφωση εθνικών πολιτικών για ζητήματα που απασχολούν την ελληνική κοινωνία και τους Έλληνες εκτός Ελλάδας. Σε αυτό το πλαίσιο αναδεικνύεται και η σημασία του ΕΛΙΔΕΚ ως πυλώνα στήριξης της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Μέσω της χρηματοδότησης του έργου έχουμε τη δυνατότητα να απασχολήσουμε και να ενισχύσουμε την ερευνητική πορεία μία νέας επιστήμονα κατόχου διδακτορικού, να ενισχύσουμε το ερευνητικό έργο των συμμετεχόντων μελών ΔΕΠ, να έρθουμε σε επικοινωνία με μέλη της ελληνικής διασποράς ανά τον κόσμο και να δημιουργήσουμε εκείνα τα κανάλια επικοινωνίας που θα μας βοηθήσουν να συνδιαμορφώσουμε τις προτάσεις πολιτικής για την αναδυόμενη από την κρίση διασπορά. Τέλος, η χρηματοδότηση μας επιτρέπει τη δημοσιοποίηση των ερευνητικών μας αποτελεσμάτων και την επαφή με τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, μέσω της υποστήριξης συμμετοχής μας σε διεθνή συνέδρια και δημοσιεύσεων ανοιχτής πρόσβασης.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr